

מכסיקו: חוב חיצוני ענק

מונעות מראש הממשלה. אינדירה גאנדי. ליוזם צעדים זיפלומטיים פייסניים כלפי האויב הכמעט-ניצחי. בשבועות האחרונים פנתה הודו באורח רישמי לנשיא פקיסטאן, זיא אל-חאק, בהצעה מרחיקת לכת לכריתת „ברית שלום, ידידות ושיתוף-פעולה“ בין שתי הארצות.

ישראל והודו נגד הפצצה

עד כה לא הוכחשה הידיעה הבלעדית שהופיעה בשבוע שעבר בעולם קטן. המידע, מפי מקורות בריטיים, היה קצר וברור. הבריטים סבורים ששירותי המודיעין של ישראל ושל הודו (!), מונעים על-ידי אינטרס משותף, זוממים להשיג מיד את הכור הגרעיני בפקיסטאן בטרם תושלם הפצצה האטומית המיוצרת שם בסיוע לובי, המכונה „הפצצה המוסלמית“.

אותם מקורות טענו השבוע, שלפי הערכות מודיעיניות אמריקאיות, יושמד הכור עוד במרוצת 1982. ידיעה מרעישת. שיתוף-פעולה כזה בין ישראל והודו במישור האופרטיבי, אם אימנם קיים, מהווה את אחת הידיעות המרעישות של השנה. מומלץ לעקוב אחרי העניין הזה, חרף ההרעה כביכול במעורבות היחסים הרישמיים בין שתי המדינות.

ההצעה לוותה במסע תעמולה הודי, שהדגיש את היתרונות הנשקפים לתתי-היבשת ההודית משבירת מעגל האיבה המסורתי. גאנדי פתחה גם במסע דיפלומטי מר-שים, שהקיף כבר את ארצות-הברית ויכלול גם ביקור רישמי בבריית-המועצות.

גינונדי-הן. הפקיסטאנים מגלים חשדנות והזירות. זיא הודיע, בסיגנון המזכיר את ההתבטאויות המצריות כלפי ישראל, שלעת עתה אפשר להסתפק ב„נורמאליזציה“ בין שתי המדינות. פקיסטאן מסכימה להכרוז על „איי-לוחמה“, אבל אין בדעתה להעניק מעמד מועדף כלשהו להודים.

מומחים אירופיים סבורים שזיא, שופך-דמים ערמומי מאין כמוהו, הבין שחיוורה של הודו אחריו מהווה חלק עקיף כביכול, אבל חשוב מאוד, במאמציה של גאנדי להגביר את השפעתה באזור ולנסות לנטרל את הסיכסוך באפגאניסטאן.

מובן שהסדר באפגאניסטאן מנוגד בתכלית לאינטרס הפקיסטאני. ההסתבכות הסובייטית באפגאניסטאן מגבירה את חשיבותה האסטרטגית של פקיסטאן ב-



שליט זיא

יותר חסודהו מאשר כבדהו

איסור לא מנע מעשרות אלפי פועלי טכסטיל להפגין השבוע בבומביי. 2700 מפגינים נעצרו! ההפגנה היתה נקודת שיא בשביתתם של רבע מיליון פועלים, שהקיפה 60 מפעלים.

דיפלומטים אירופיים סבורים ששילטונה של גאנדי הוא בטוח למדי, אבל אין ספק שהיא מנסה לאזן, במדיניות-חוץ חדשה ונועזת, את בעיות-הפנים הכרוניות של הודו, שאין להם שום פיתרון בעתיד הנראה לעין.

דברים. מכסיקו גם מנסה לגבש לעצמה מעמד מוביל בעולם השלישי ובירתה מהווה כיום מרכז לחלק ניכר מתנועות השיחורר באמריקה הלטינית. מכסיקו-סיטי מאכלסת אלפי מהפכנים מאל-סלודור, גוואטמלה, צ'ילה, אורוגוואי, ארגנטינה וברזיל. הממשלה משמיעה, בדרך כלל, הצהרות תמיכה נלהבות במחתרות, תוך שמירת פרופיל די נמוך במישור האופרטיבי. ברור ששליטי מכסיקו, שמדיניות-הפנים שלהם רחוקה משיוויוניות, מעוניינים גם לקנות לעצמם פופולאריות זולה, מבלי להסתכן בזעמה האמיתי של ארצות-הברית.

עתה צומצם כושר התימרון של מכסיקו עוד יותר. בימים אלה כמש מנסה הממשלה להשיג הלוואה דחופה של 4 מיליארד דולר מקרן המטבע הבינלאומית. כידוע, אי-אפשר להשיג מהקרן אפילו פרוטה אחת בלי אישורה המפורש של וושינגטון.

שר האוצר מתחנן. המשבר במכסיקו הוא חמור ועמוק. הסקטור הציבורי חייב לבנקים זרים סכום עתק המסתכם ב-60 (ששים!) מיליארד דולר. כבר בחודשים הקרובים חייבת מכסיקו להחזיר 10 מיליארד דולר. הכסף הזה פשוט אינו בנמצא, ואם לא ימצא פיתרון מהיר, עלולה מכסיקו להגיע למצבה של פולין, כלומר על גבול פשיטת-הרגל!



הממשלה הגיבה בהגבלות דראסטיות על מטבע-חוץ. שר-האוצר, ג'ואס סילוה הרצוג, טס לווינגטון וביקש — יש אומרים, התחנן — לסיוע מידי. בעת ובעונה אחת הוציא תקנות לשעת-חירום, שאסרו על העברת מטבע-חוץ והקפאו את כל פיקדונות הדולרים, כולל הפרטיים.

תגובת הציבור היתה צפויה. השוק השחור פורח, ומאות אלפי דולרים מוברחים עתה ממכסיקו ומופקדים בבנקים אירופיים. סרסורים בנמל-התעופה של מכסיקו סיטי מרוויחים עשרות אחוזים בעסקות עם תיירים ועם תושבים מקומיים.

קרן המטבע הבינלאומית, כדרכה בקודש, תבעה ממשלת מכסיקו לקצץ באורח מובהק בתקציבים הציבוריים, בעיי קר בהוצאות לרווחה חברתית. הממשלה הביעה תשש שצעדים כאלה עלולים ליצור תסיסה חברתית במכסיקו, לחזק את השמאל ולהגביר את האיבה הקשה שרווחשים המקומיים לארצות-הברית.

ממשלת ארצות-הברית תחת רונאלד רגן, אינה מגלה רגישות לטיעונים מסוג זה. שר-החוץ, ג'ורג' שולץ, רואה בהם „סחטנות“ כלפי ארצות-הברית. הטי-איי-איי לוחץ על הממשלה להתנות את התמיכה הכלכלית בריסון פעילות התנועות המהפכניות ובהגברת הפיקוח עליהן. בפורומים סגורים דורשים האמריקאים ממכסיקו לאפשר חדירה סובנים למטות המחתרות, בעיקר זו של אל-סאלודור, יש להניח שמטרה זו אימנם תושג.

לא יהיה מטרו. בינתיים נאלצה מכסיקו, העשירה באוצרות אנרגיה בלתי-נדלים כמעט, לבטל, או לפחות לדחות, את פרויקט היוקרה של כריית רכבת תחתית חדשה במכסיקו-סיטי. קבלנים צרפתיים שזוכו במיכרו לבניית מטרו, קיבלו הודעה על דחייה בלתי-מוגבלת.

פקיסטאן-הודו:

דינמיקה קבוצתית

המזימות ההודיות כלפי פקיסטאן (ראה מיסגרת) אינן

משקפים רבים ביבשת אמריקה חזו עתיד ורוד במי יוחד למכסיקו. אוצרות הנפט העצומים במדינה זו אינם אלא חלק ממשאבי האנרגיה העצומים שלה. במכסיקו מירר בצי אורגים גדולים, המבטיחים לה שליטה בלתי-מבוטת לת בשוק האנרגיה לפחות עד שנת 2010.

סוציולוגים שהצביעו על הפערים העצומים בחברה המכסיקאית, על ההגירה הבלתי-ליגאלית הגדולה לארצות-הברית, על הקיטוב-הפוליטי בתוך המדינה, נענו בדרך כלל שמדובר במצב זמני, נכון שמבקרים במכסיקו נדהי מים מהעוני המשווע ברחובות. בכפרים הגידחים ובשכונות העוני, נכון שקיים גם עושר מסנוור, מנקר עיניים, בעיקר בקרב השכבות הנהנות משיתוף-פעולה עם ההון האמריקאי. אבל העתיד הנשקף למכסיקו הוא מזהיר. פרופיל נמוך. יתכן שבאורח תיאורטי יש אמת בי

זאיר

ערב הפיכה

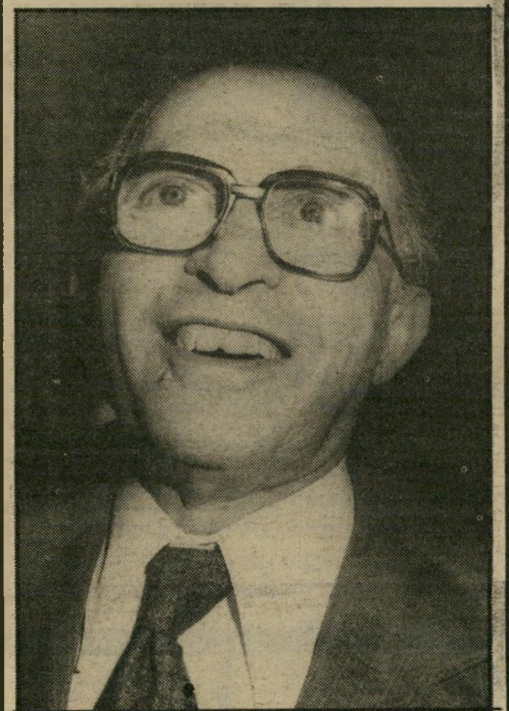
מקורות צרפתיים הדליפו השבוע לעולם קטן את הסיבה האמיתית לדחיות החוזרות ונישנות של ביקור ראש-הממשלה, מנחם בגין, בזאיר.

שליט זאיר, מובוטו ססה סקו, מכין כנראה את בריחתו הסופית למיקלט בטוח באירופה. מובוטו יודע שעתידו בארצו אינו מובטח. אויביו הרבים גיבשו לעצמם עמדות כוח בצבא, והפיכה צבאית נגדו בעתיד הקרוב היא בחזקת ודאות.

מובוטו אינו חושש לעתידו הכלכלי. הוא הצליח להבריה לאירופה לפחות 200 מיליון דולר, החשש העיקרי שלו הוא פשוט פוליטי. אין ספק, שאם ילכד בצבא בעת ההפיכה, יאלץ לשלם על כך בחייו ובחיי משפחתו. הוא יקבל את אותו טיפול שהעניק עד כל למתנגדיו הפוליטיים.

זמן מושאלי. הצרפתים סבורים שהמודיעין הישראלי הזהיר את בגין מפני אפשרות של הפיכה. בגין אינו מעוניין לקשור את עצמו עם מובוטו, ובכך להיות אויב אוטומטי (ונוח מאוד) של המישטר היחדש.

משקפים ישראליים מטילים ספק בגירסה זו. בגין



מנחם בגין

לנסוע או לא לנסוע — זו השאלה

נולגים מובהקים סבורים שראש-הממשלה אינו מסור, גל, מעצם מהותו, לוותר על קבלת-הפנים הסגונית שיעניק לו מובוטו. „בגין חי, מאז עלותו לשלטון, על זמן מושאל.“ אמר מקור המקורב לשר-הביטחון. „העתיד עברו הוא מושג מופשט ומעורפל. אין סיבה שיתנהג אחרת דווקא בנושא זאיר.“ נחיה ונראה.